

FIȘA DISCIPLINEI
FILOSOFIE CONTEMPORANĂ, sec. XX

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2. Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3. Departamentul	FILOSOFIE
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5. Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / Calificarea	FILOSOFIE / FILOSOFIE
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	CULTURĂ CIVICĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALĂ			Codul disciplinei	HLR2602
2.2. Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Ciprian Mihali				
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof.univ.dr. Ciprian Mihali				
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E
				2.7. Regimul disciplinei	Disciplină fundamentală

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					6
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				102	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupozii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici.
CP2	Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură.
CP4	Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.
CT2	Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.	Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite.
CP2	Studentul/absolventul gândește critic și aplică autonom și într-o manieră sistematică teorii filosofice din diferite domenii și arii disciplinare corespunzătoare filosofiei secolului XX	Studentul/absolventul folosește concepte filosofice cu un grad ridicat de dificultate, analizează sistematic idei și perspective teoretice care se situează dincolo de experiența empirică.
CT6	Studentul/absolventul gândește critic și aplică autonom principalele concepte filosofice în cel puțin o limbă străină.	Studentul/absolventul are un comportament responsabil și respectă normele și regulile deontologiei profesionale.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul/absolventul identifică și definește conceptele și teoriile fundamentale ale filosofiei secolului XX, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date; definește și exprimă specificitatea discursului filosofic asupra fenomenului poststructuralist în raport cu discursul istoric, critic și cultural.
2. Studentul/absolventul examinează analitic și sintetic texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice; problematizează și operaționalizează conceptele cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie.
3. Studentul/absolventul înțelege și descrie particularitățile definitorii ale filosofiei franceze a secolului XX, percepe dimensiunea istorică și pluralitatea interpretărilor filosofice asupra acestuia.
4. Studentul/absolventul valorizează pozitiv abordarea critică a filosofiei contemporane și se raportează conștient și responsabil la pluralitatea valorilor din lumea de astăzi.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul/absolventul aplică, combină și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite.
2. Studentul/absolventul utilizează în mod adecvat conceptele analitice majore din sfera filosofiei poststructuraliste: subiectivitate, adevăr, diferență și diferanță, deconstrucție, logica sensului, corp fără organe, rizom, spațiu neted și striat, arheologia cunoașterii și genealogia puterii, biopotere, psihopotere, grija de sine, etc..

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

3. Studentul/absolventul interpretează și apreciază creațiile umane contemporane prin aplicarea cunoștințelor și conceptelor filosofiei contemporane.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare – învățare	Observații ³
Introducere generală	- prezentare generală - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Moșteniri ale secolului XX: continuități, depășiri, rupturi. De la structuralism la post-structuralism și neo-structuralism	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text	
Jacques Derrida – de la structuralism la deconstrucție	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text	
Jacques Derrida – „metoda” deconstrucției. Exemplificări.	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Deconstrucția politicii	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Gilles Deleuze – o filosofie a sensului și a diferenței	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Gilles Deleuze – critica societății de control	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Michel Foucault – Biografia unei epoci	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Michel Foucault – Arheologia cunoașterii și ordinea discursului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Michel Foucault – Puterea și bioputerea	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Michel Foucault – Arhitectura griii de sine și curajul adevărului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Curs final	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Bibliografie curs J. Habermas – „Conștiința modernă a timpului și nevoia acesteia de autoasigurare”, în <i>Discursul filosofic al modernității</i> , All, 2000, pp. 19-40. Walter Benjamin – „Critica violenței”, în <i>Despre violență</i> , Ideea, Cluj, 2004, pp. 5-25; J. Derrida – „Prenumele lui Benjamin”, în <i>Despre violență</i> , Cluj, 2004, pp. 59-97. J. Derrida – „Structura, semnul și jocul în discursul științelor umane”, în <i>Scriitura și diferența</i> , Univers, 1998. J. Derrida – „Diferența”, în <i>Margini – de-ale filosofiei</i> , Tact, 2015. J. Derrida – „<<Lumea>> Luminilor ce vor veni”, în <i>Deconstrucția politicii</i> , Ideea, Cluj, 2005, pp. 61-99; J. Derrida – „Autoimunități, sinucideri reale și simbolice”, în <i>Deconstrucția politicii</i> , op. cit., pp. 99-143. J. Habermas despre Derrida J. Habermas – <i>Discursul filosofic al modernității</i> , All, 2000 Imm. Kant – „Ce sînt Luminile?”, în <i>Ideea critică și perspectivele filosofiei moderne</i> , Paideia, 2000, pp. 27-41. M. Foucault – „Ce sînt Luminile?”, în <i>Ce este un autor?</i> , Ideea, 2004, pp. 63-89. G. Bataille – <i>Suveranitatea</i> , Paralela 45, 2004, pp. 11-37, 37-67. M. Foucault – „Prefață la transgresiune”, în <i>Theatrum philosophicum</i> , Casa Cărții de Știință, 2001, pp. 11-30. M. Foucault – „Panoptismul”, în <i>A supraveghea și a pedepsi</i> , Paralela 45, 2005, pp. 249-291 M. Foucault – „Ochiurile puterii”, în <i>Lumea e un mare azil</i> , Ideea, Cluj, 2005, pp. 97-113. M. Foucault – <i>Puterea psihiatrică</i> , Ideea, Cluj, 2006, Cursul din 21 nov. 1973.		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

M. Foucault – *Istoria sexualității*, vol. I., *Voința de a ști*, Univers, București, 2004, pp. 127-150.
M. Foucault – „*Trebuie să apărăm societatea*”, Idea, Cluj, 2009, pp. 189-207.
J. Habermas – *Discursul filosofic al modernității*, All, 2000, pp. 230-256 sau 256-281.
M. Foucault – *Theatrum philosophicum*, Casa Cărții de Știință, 2001, pp. 288-341, 349-379.
G. Deleuze, F. Guattari – *Ce este filosofia?*, Pandora, 1999, pp. 17-114
G. Deleuze – „Rizomul”, in *Mii de platouri*, Ed. Art, București, 2013
G. Deleuze – „Post-scriptum la societățile de control”, in *Tratative*, Idea.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere în tematica seminarului	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
2. Discuție în jurul unei cărți: Jean-Luc Nancy, <i>Uitarea filosofiei</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
3. Moștenirea Luminilor: emancipare sau totalitarism al rațiunii?	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
4. Rațiune iluministă și teroare (<i>Filosofie într-un timp al terorii</i> , Paralela 45)	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
5. Pro și contra deconstrucției	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
6. Dezbateri în jurul unei cărți: Gilles Deleuze, <i>Logica sensului</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
7. Gilles Deleuze – Devenire și control	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
8. Gilles Deleuze - Un nou concept al filosofiei	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
9. Dezbateri în jurul unei cărți: Michel Foucault, <i>Discursul filosofic</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
10. Ce este puterea?	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
11. De la bioputere la guvernarea de sine	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
12. Filosofia secolului XXI – psihoputere și accelerarea lumii	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	

Bibliografie

Moștenirea Luminilor: emancipare sau totalitarism al rațiunii?

1. Imm. Kant – „Ce sînt Luminile?”, in *Ideea critică și perspectivele filosofiei moderne*, Paideia, 2000, p. 27-41.
2. M. Foucault – „Ce sînt Luminile?”, in *Ce este un autor?*, Idea, 2004, p. 63-89
3. M. Horkheimer, Th.W. Adorno – *Dialectica Luminilor*, Polirom, 2012, p. 17-59

Rațiune iluministă și teroare (*Filosofie într-un timp al terorii*, Paralela 45)

4. G. Boradori – „Terorismul și moștenirea Iluminismului”, p. 19-53
5. „Fundamentalism și teroare. Un dialog cu Jürgen Habermas”, p. 53-79
6. „Autoimunități, sinucideri reale și simbolice. Un dialog cu Derrida”, p. 133-205.

Pro și contra deconstrucției

7. J. Derrida – „Structura, semnul și jocul în discursul științelor umane”, in *Scritura și diferența*, Univers, 1998, p. 375-392
8. R. Rorty – „De la teoria ironistă la aluziile private: Derrida”, in *Contingență, ironie și solidaritate*, All, 1998, p. 203-225
9. J. Habermas – „Supralicitarea filosofiei temporalizate a originii”, in *Discursul filosofic al modernității*, All, 2000, p. 162-183

Dezbateri în jurul unei cărți: Gilles Deleuze, *Logica sensului*

10. G. Deleuze – *Logica sensului*, Tact, 2023
11. G. Deleuze – *Logica sensului*, Tact, 2023
12. G. Deleuze – *Logica sensului*, Tact, 2023

Gilles Deleuze – Devenire și control

13. G. Deleuze, F. Guattari – *Anti-Oedip*, Paralela 45, 2008, pp. 5-30
14. G. Deleuze, F. Guattari – „Rizomul”, in *Mii de platouri*, Art, 2013, p. 7-38
15. G. Deleuze, F. Guattari – „Netedul și striatul”, in *Mii de platouri*, p. 633-667

Gilles Deleuze - Un nou concept al filosofiei

16. G. Deleuze, F. Guattari – *Ce este filosofia?*, Pandora, 1999, p. 17-36
17. G. Deleuze, F. Guattari – *Ce este filosofia?*, Pandora, 1999, p. 36-60
18. G. Deleuze, F. Guattari – *Ce este filosofia?*, Pandora, 1999, p. 60-84

Dezbateri în jurul unei cărți: Michel Foucault, *Discursul filosofic*

19. M. Foucault – *Discursul filosofic*, Trei, 2024
20. M. Foucault – *Discursul filosofic*, Trei, 2024
21. M. Foucault – *Discursul filosofic*, Trei, 2024

Ce este puterea?

22. M. Foucault – „Ochiurile puterii”, in *Lumea e un mare azil*, Idea, 2005, p. 97-113
23. M. Foucault – *Puterea psihiatrică*, Idea, 2006, p. 43-61
24. Byung-Chul Han – *Psychopolitics. Neoliberalism and New Technologies of Power*, Cap. 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13 (în jur de 35 pagini)
25. Judith Butler - *The Psychic Life of Power*, p. 83-105

De la bioputere la guvernarea de sine

26. M. Foucault – *Istoria sexualității*, vol. I, *Voința de a ști*, Univers 2004, p. 127-150
27. M. Foucault – „Trebuie să apărăm societatea”, Idea, 2009, p. 189-207
28. M. Foucault – *Guvernarea de sine și guvernarea celorlalți*, Idea, passim.

Filosofia secolului XXI – psihoputere și accelerarea lumii

29. Bernard Stiegler – *Economie de l'hypermatériel et psychopouvoir*
30. Hartmut Rosa – *Accelerare și alienare*, passim.
31. Judith Butler – *Cadre de război*, Casa Cărții de Știință, 2014, p. 11-44, p. 151-177
32. Martha C. Nussbaum – *Not For Profit. Why Democracy Needs the Humanities*, p. 1-77

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul Filosofiei contemporane; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale Examen scris la sfârșitul semestrului (sesiune)	40% din nota finală
9.5 Seminar/laborator	- activitate seminar: participare activă la dezbateri, prezentare la termen a unor lucrări scrise; - redactarea unui raport de sinteză pentru textul prezentat la seminar - însușirea cunoștințelor discutate la seminar; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Evaluarea se va face pe parcursul semestrului	Examen parțial pe tema Derrida, Deleuze, Foucault (1000-1500 cuvinte) – 20%. Prezentare text la seminar (1) – 20% Prezentare text la seminar (2) –

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

		20%
9.6 Standard minim de promovare		
Fiecare student va trebui să facă cel puțin o prezentare la seminar. Prezentarea de text nu trebuie să depășească 15-20 de minute. Studentul care prezintă textul trebuie să poată formula miza principală a textului și să-i rezume cele 3-4 mari idei, înainte de a formula o concluzie proprie și argumentată, bazată pe cunoașterea în detaliu a textului. Așadar: prezentarea textului nu înseamnă o înșiruire a tuturor ideilor din text, ci o sinteză a lui, care să-l facă accesibil și comprehensibil celorlalți colegi care l-au citit, dar l-au aprofundat mai puțin. Întrucât pot contribui la înțelegerea textului, prezentările grafice (power point, text, animație) sunt binevenite, dar nu sunt obligatorii, iar absența lor nu este, evident, sancționată.		

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

X Nu se aplică

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
								Nu se aplică nici o etichetă
								X

Data completării:

15 aprilie 2026

Semnătura titularului de curs

Ciprian Mihali

Semnătura titularului de seminar

Ciprian Mihali

Data avizării în departament:

22 aprilie 2026

Semnătura directorului de departament

Ciprian Mihali

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

